

QK. 522, 21.

Q

I

J

Q.M. 522.

B. M. II, 462

DE
VIRORUM
QVORUNDAM DOCTRINA ET ERUDITIONE CLARIS-
SIMORUM ANIMI CHARACTERIBUS
BREVIS OBSERVATIO.

QVA
V I R O

PLURIMUM-REVERENDO GENEROSIS-
SIMO NEC NON DOCTISSIMO

D O M I N O

JOHANNI CAROLO FRIDERICO
â BRAUSE,

PASTORI RADEFELDENSIVM DIOECSEOS

DELITIENSIS

NUPER RITE VOCATO

MUNUS SACRUM

CIRCITER FESTUM DIEM MICHAELIS ARCHANG.

M D C C L I V.

INITUM

ANIMO PERAMANTE

GRATULATUR

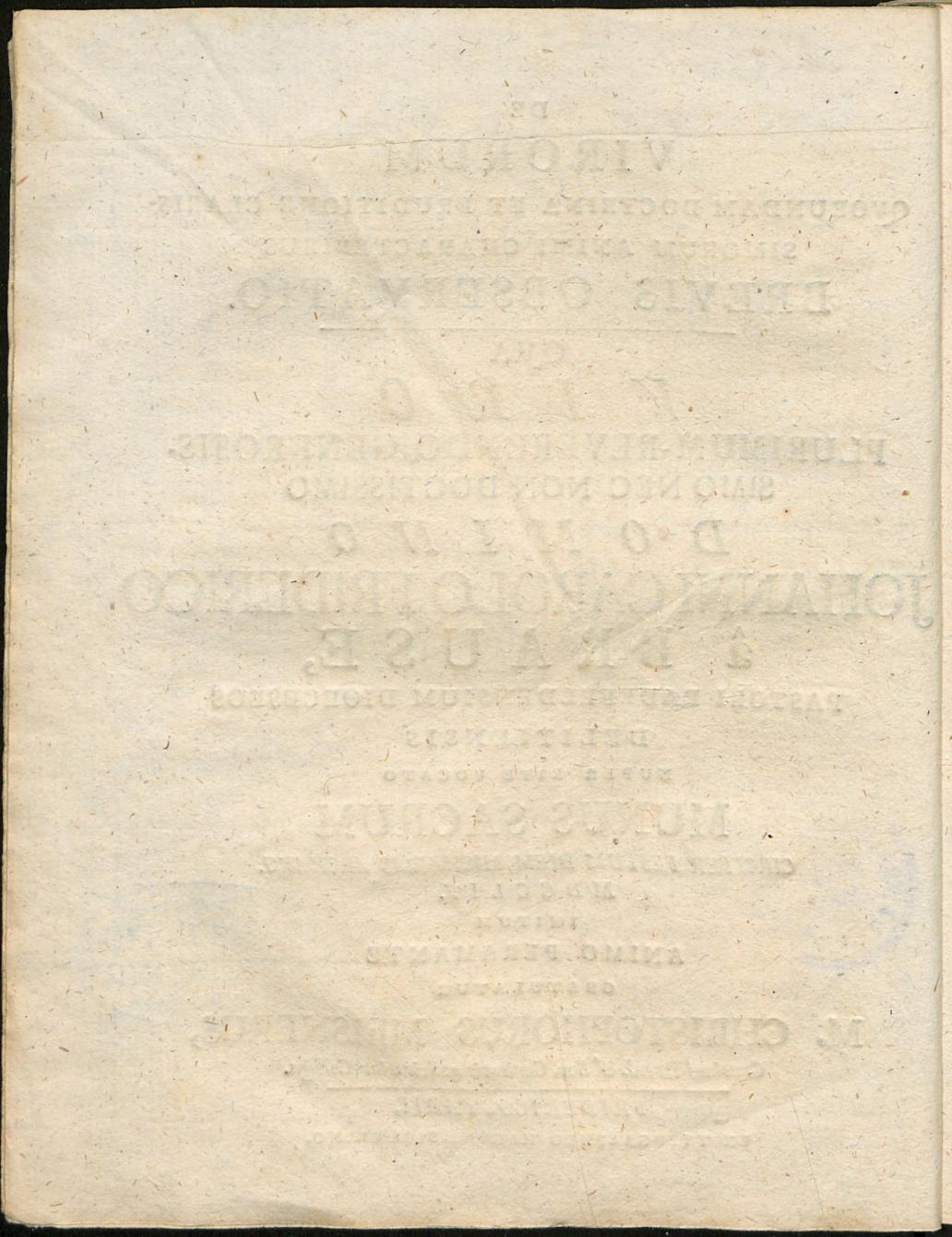
M. CHRISTOPHORUS MEISNERUS,

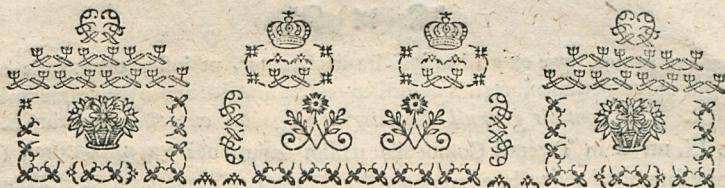
Cruciani Dresd. & Soc. Caritatis ac Scientiar. Collega.

FRIDERICOSTADII,

EX TYPOGRAPHEO HAGENMULLERIANO.

Tam notus est libellus illius ob eloquentiam sic dicti Theophrasti Eresii
de morum characteribus, quam qui notissimus. Ad cuius modum
 Bruyerius, Gallus, *Characteres de Theophraste* (a) edidit, in quibus prin-
 cipum personas sui temporis, eorumque mores fixit, ac lingua Gallica descri-
 psit, veluti, Atheniensium mores in primis, charactere olim insignivit Theophras-
 tus Eresius. Eos absurdos vocat Gundlingius in Discursu, (quem barbare ho-
 die vulgo dicunt) in B. Buddei Politicam p. 163. qui dictum Theophrasti libel-
 lum contemnunt, usumque potius se monstrasse scribit in Nova Bibliotheca Ren-
 geriana P. XLVIII. p. 699. n. XIX. Editio Characterum horum Ethicorum omni-
 bus fere preferenda videtur illa, quam curavit Cel. Petrus Needham Cantabri-
 git 1712. forma octava maj. Graece & Latine, cum notis, emendationibusque
 Isaaci Casauboni & aliorum, quae cum laude recensetur Pinacotheca Novæ or-
 bis erudit T. III. Apert. XXX. p. 408. sqq. coll. observat. B. Buddei ad Abar-
 ban. Diff. de Princip. Abimelechi p. 141. sq. Scripsit & Lud. Molinæus, Pe-
 tri filius, *Characteres morales*, sed non est magnæ rei liber, uti & ipse Patre
 ingenio & judicio fuit inferior, judice Morh. Polyh. T. III. L. V. § 26. Nam
 Characterum (b) nomine hic nil, nisi descriptiones aut rerum, aut virtutum vi-
tio-
A 2

-
- (a) *Titulus hujus libri de la Bruyère hic est : les Characteres de Theophraste*, traduits du Grec, avec les Characteres ou les Moeurs de ce Siecle.
- (b) *Obiter hic monendum statuo, nos quidem hac occasione nonnulla de cha-
 ractere indelebili, quem vulgo vocant Pontificii, dicere potuisse, utpote
 quem in Concil. Trid. Sess. VII. can. 9. sed ἀγερ γερφύς, tamquam
 signum quoddam spirituale in tribus his Sacramentis, baptismo, confir-
 matione & ordine in primi volunt : at enim vero D. Buddens in Institut.
 Theol. Dogmaticæ L. IV. c. 1. p. 700. b. de hoc pluribus egit, quo
 Lectorem benevolum ablegamus. Adde C. E. D. Theolog. Casual. p.
 186. ubi è Gretseri verbis elicit, vi hujus Pontificiorum characteris in-*

tiorumve venire, quæ ex actibus ipsis ita declarantur, ut instar exemplaris cu-jusdam atqve personæ imaginis cuiusdam esse possint, id unusquisque facile in-telligit. Sic hominis garruli characterem eleganter expressit Horatius L. I. Sat. IX. uti & in Terentii Comoediis passim hujusmodi χαρακτηρισμος, (c) qvos etiam ιδεολογια h. e. morum & affectuum ejusque personæ effictionis

no-

delebilis etiam ordinationis Cleri Lutherani vigorem manere per-pe-tuo, nec habent illos, quod tam effrenate semper calumnientur. Nobis sufficit character iste divinus humanae menti impressus per Adæ lapsum quidem, si non prorsus extinctus, certe obnubilatus, ast per lavacrum re-generationis solum opera salvatoris recuperatus. Neque multa dicturi sumus hic, quo sensu alias Græcorum χαρακτηρας accipi soleat, e. c. si Pandectas sacras respicias, ubi nihil aliud, nisi idem & incomparabilem orationis majestatem libris & Vet. & Novi Fæderis propriam denotat, nec profano Græcorum sermoni posthabendam, qualis fuit Character ille Lysiacus i. e. omnium facillimus, & verbis ιδεολογια, simplicissimaque verborum compositione constans, de quo plu-ribus differuit J. H. Boeclerus in brevi Dissert. de lingua N. T. origi-nali. Quemadmodum ob dicendi characterem tenuem quidem, at svavem, & in movendo commiserationis affectu virtute præcipua pollentem in-ter profanos Scriptores Simonidem celebravit Quintilianus Institut. L. X. c. 1. ita, ut quidam in hac eum parte omnibus ejusdem operis au-toribus præferrent. Qvo sensu dicitur Justinus Martyr Apologiam ad Julianum scripsisse charactere philosophico, non historico. E Le-xicis ceteræ χαρακτηριστικæ significationes petantur. Nos h. l. ut cuivis patet, solum descriptionis significationem amplectimur.

- (c) In animo habuit Nathan Chytraeus, omnes Terentii Comoedias, notatis morum & affectuum characterismis, in lucem edere v. Morb. Polyb. T. I. L. 3. c. 9. §. 31. In Scripto quodam parvo quidem, sed satis in-genioso in 8. maj. quatuor plagulis Oxonii edito, & ita inscripto: Tur-nus an Drances: being an Attempt to shew, who the two real Persons were, that Virgil intended to represent under those two Characters, con-tendit Auctor, Virgilium sub persona Aeneæ Augusti characterem, sub Turni vero Marci Antonii characterem dedisse: Sic Drances ipsi etiam in Aeneid. L. II. Ciceronis personam sustinuisse videtur. Clariß. Jo. Sam. Pazke Hale 1754. 8. P. Terentii Comoedias Germanice hanc infelici Minerva

nomine posses complecti, haud pauci inveniuntur. Nihil dico de Menandri Comœdiis, sed amissis, de quibus prædicat Qvintilianus, qvod in eis omnem vitæ imaginem expresserit, ita fuerit omnibus rebus, personis, & affectibus accommodatus. Inſtit. X. 1. De Velleji Paterculi in describendis hominum naturis singulari diligentia dant firmum & grave testimonium *Characteres Politice Vellejani* a Joh. Henr. Boeclero expositi. Neque minus laude dignum judicavit Morhofius in Polyhist. T. I. L. I. C. XIX. §. 61. Janum Nicum Erythræum, seu, qvod verum ejus nomen fuit, *Joh. Victorium Rossium*, sive, *Joh. Vincentium de Rubris*, ubi de Pinacothecis Viror. illuſtr. adverſus malignam Maresii censuram hæc ſcripsit: *Optimus eſt labor, & qvod potiſſimum eſt, characteres h̄dīus virorum doctorum magna cura proponit.* (d) Auctoſ anonymus Diarii litterarii, qvod Lipsiæ coepit a. 1751. m. Febr. in lucem prodire ſub Morum Praefeti (*Hofmeiſter*) titulo, haud infelici Minerva qvorundam virorum characteres effinxit, neque humile neque plebejum qvicq;am p̄f se p̄ferentes. Et ſi vel maxime qvicq;am e. c. in Bulingarii Charactere P. V. Diarii, modum ac fidem veritatis excedere alicui videatur, id tamen ei excuſationi eſſe nonnulli credunt, qvod, uti in comediiſi uſu venire ſolet, ita etiam in hujusmodi paginis, multorum defectus haud raro ſingulis virorum personis tribuere liceat. (e) Optime characterem virorum eruditorum ex eorum Epiftolis cognoscere.

A 3

sci

redditas cum animadverſionibus edidit, ac ſimul oſtendit, Terentium communes virtutum & vitiorum pingere characteres, & a Plauto diſſerte, ut Virginem bene moratam à puella vulgari.

- (d) Hanc artem uniuersijsque eruditorum characterem non ſolum expri-
mendi, verum etiam alios homines quaſi nativis coloribus depingendi
intellexit Sam. Sorbierius, qui hac ipſa ſe adeo commendavit Mazarino
Purpurato, ut ſtipendium ipſi annum numeraretur. Vid. Gundlin-
gi Staaten-Diſcurs P. I. p. 611. Auctoſ anonymus in Judiciiſ de Elo-
quentia, Germanice Frſti. 1727. in forma 8va editis, & cum digna laude
recepit in Hamburg. Auszügen P. IV. p. 256. ſqq. Serm. XVI. probc
diſtinxit characteres in morales & historicos, ſimulque characteres ali-
quos communicavit. Huc trahi poſſet character ministri aulici, quem
Tacitus Hiſt. L. III. c. 50. §. 4. quietam vocavit industria. v. Seckend.
Fürſten-Staat. Addit. ad C. VIII. p. m. 181. ſq.
- (e) Lubet hic mentionem injicere Dissertationis illius Historico-Theologice,
Präſide Ven. D. Baumgarthio a Joh. Cph. Langio, Halberſtadiensi Hal. e

sci docuit M. Hertel Nov. Act. Schol. Vol. II. p. 188. Hæc sufficient generatim præmonuisse, qui hujus vel illius characterem vel incidenter delinearunt. Nunc ordine elementari disponere licebit, unius atque alterius characterem inter eruditos doctrina & scriptis clarissimos vel integrum describere, vel saltem libros indicare, ubi copiosiora de iisdem sint legenda.

ALBER-

1751. *defensæ de mirabili fuga Jonæ Prophetæ, qva hoc charactere Prophetam descripsit, qvod fuerit vir omnem inanem formidinem pessimam, omnes super casus, incertosque humanarum rerum exitus, quibus mortalium animi pessime solent excruciar, longissime evectus, eosque despiciens. Sed quomodo hic character causæ fugæ recte respondeat, quando inter alia scribitur; eam ob causam potissimum Jonam cepisse fugam, quia veritus, ne a Spiritu Dei desertus turpiter se daret, vel adeo ignominioso funere extingveretur, alii judicent. Cum hæc jam scriptissimum, occurrit Venerab. Viri Quedlinburgensis Heinrici Meenii Character eines Pedantischen Gottesgelahrten, cui Tractatu cum D. Martinus Grulichius, Sup. Torgau teſto nomine D. Macarii Gregorii in Epiphylle I. & V. se opponeret nimis acerbe, modeſte ſatis ille huic respondit Scripto alio, cui titulus: Der vertheidigte Cha- racter eines Pedantischen Gottesgelahrten 1751. 8. Itum ſecuta ſunt plura Scripta hujus argumenti e. c. Friderici Caroli Moſeri Epitola von der Jurifichen Pedanterey, die Pedanterey im Kriege, Erfurti 1750. 8., der Schulfuchs, Lipsiæ, cuius descriptionem vero cum ipse oculis non usurpaverim, licet hic monere, M. Herm. Jac. Lasiū, Sch. Gryphistvaldens. Rectorem Celeberr. docto penicillo hujusmodi doctrinæ ostentatorem inſulsum, qui Gallis dicitur un pedant, delineaffe feliciter. v. Celeberr. Biedermann A. und N. von Schul-Sachen P. I. p. 47. sq. Neque tamen oblitus est obſervare, hoc nominis non ſolis illis, qui in Scholis defudant, verum etiam aliis jure ac merito effe tribuendum. De Characteribus præterea Scholæ moderatoris una plaga in ſoli forma egisse M. Jo. Dav. Gſchwendium, Rect. Sch. Eisenberg. idem Clariss. Biedermannus me docuit T. IV. c. 1. p. 249. &c. Neque silentio prætereundus eft Character eines rechtschaffnen Theologi, quem vivis coloribus depinxit Prof. Simonetti. Sic Prof. Rintelienſ. Frid. Gvili. Peſkelius, cum munere Pro-Rectoris d. 17. Quintil. a. 1750. abſcederet & Professori Eſkuchenio traderet Progr. in forma 4ta egit ſatis docte de Charactere vera virtutis; cuius recens. vide in Nov.*

ALBERTI, *Purpurati Archi-episcopi quondam Moguntini & Magdeburgensis*,
Marchionis Brandenburgici character legitur Germanice in Mſto quodam
Anonymi, quod affervatur in Biblioth. Reg. Dresd. (v. Goezii Memo-
rabil. ejusd. Collect. IV. Vol. II. No. XXXIX.) quem Latine reddere liceat,
cum non sit ubivis obvius:

Hic pietatis veritatisque amans Dominus natus est a. 1490. d. 28. Junii,
educatus à parentibus liberaliter, & ut par est, virtutibus principe dignis ac
doctrina liberalium artium lingvarumque, quarum nonnullas calluit optime.
Quo factum, ut animo esset alacri, sapientia & virtutibus prædictis, erga bene-
meritos clemens, gratus atque beneficus. Vitia & peccata crassiora odio per-
sequebatur & poena afficiebat severa, devitans omne pravorum consorti-
um, in primis mendacibus & calumniatoribus erat infensissimus. Adversam
fortunam æquo tulit animo: erga exhortantes fuit longanimus, erga ma-
le animatos nec iracundus nec vindictæ cupidus, injuriarum facile potius
obliviscens. Triplex hominum genus præter ceteros laudans honore ad-
ficiebat, nimirum, virgines castas, matronas honestas, pudicaque conjuges,
deinde doctrina & pietate claros Doctores ac tandem strenuos viros mul-
tumque in bello versatos. Haec tenus anonymous Mſti auctor. Animus ejus
mitis ac facilis in condonando vel ex Responso ad D. M. Lutherum apparet
luculenter, quod legitur Jenens. T. I. fol. 585.

AM-

Litter. Gottingens. a. c. P. CXI. p. 186. sq. Veluti Andr. Schraderus,
Recl. Schol. Lemnep. Tremonia 4. edito Scripto probatum dedit, Ani-
mi sinceritatem eximum, uti uniuscujusque hominis, ita parentum in
primis in educandis pueris, esse characterem. Præterea meminisse ju-
vat, in Satyris plerisque, quod est χαρακτηριστική in hominum ani-
mis & negotiis, luculenter, & ad minutias usque depingi, ut mecum
consentientem habeo Morbosum seu potius Mollerum Polyb. T. III.
L. I. c. i. §. 5. Saltē tempori præfenti convenire videtur, qv. eadē
de Charakteribus conscribere, quo de variis variorum charakteribus,
varia scripta prostant, qvorum feci mentionem. Et Celeb. Gotthilff. Ang.
Hoffmannus Tremonia 1750. dedit Charakterem Doctoris Scholastici
boni, v. Nov. Act. Schol. Vol. II. p. 723. seqq. Neque silentio prætere-
ndus est omnino Klopstockius, quem miris laudibus celebrat Cel. Re-
ctor Guelpherbut. J. C. Dommerich, quod in singulis personarum Cha-
raakteribus, maxime in Messia, sit felicissimus. v. Cel. Biederm. A. u.
N. von Schul-Sachsen T. III. p. 83.

AMMIANI Marcellini, celebris illius rerum scriptoris Latini Antiochia oriundi Character eleganter descriptus legitur T. XIII. Oeuvres du Mothe le Vayer, item in Memoires de Trevoux l'an 1713. art. 132.

ANTAGONISTÆ salutaris Reformationis tantum non omnes characteribus suis solitis insigniuntur in Henningi Pyrgalli, Hildesiani, Poëmate Lat. utut minus poëtico spiritu animato, cui titulus: *Encomium aliquot virorum illustrium, hac lugubri tempestate catholicas veritates afferentium*, quod Lips. 1539. 8. impressum suppedavit B. D. J. A. Fabricius Centifolii Lutetiani Parte altera c. 81. p. 690. sqq.

Petri BEMBI characteres instar omnium descripti sunt à Joh. Caso, v. Bibl. Nov. Vol. I. p. 34.

D. Gio Paolo Simone BIANCHI character, tamquam communis Momi cuiusdam totius generis humani describitur in *Scritture de Dotti. Gio. Girolamo Carli Sanese, intorno a varie Toscane e Latine Operette del Sign. Dott. Bianchi &c.* (Florentiae in 8. 1751.) qui se nominavit etiam Pietro Paolo Lapi, Marco Chileno, Pietro Ghigi, Simone Cosmopolita, Giano Paolo Simone Planco, Giovanni Bianchi. cf. Nova Literar. Lips. a. cit. No. LXII. p. 561. sq.

Bartholdi Henr. BROCKESII, J. U. L. Com. Palat. Cæf. & Reip. Hamburg. Senatoris, sanctioris Poëeos Auctoris olim Celeberrimi characterem effinxit modo amabili Paulus Schaffhausen, Log. Metaphys. ac Eloq. Prof. & Gymnasi Hamb. Rector sub titulo: *Virtutes meritaque Viri Nobilissimi, Amplissimi cer.* ib. 1751. fol. Ubi præter cetera laude digna virtuti ejus hoc datur testimonium, quod ab omni morositate nimia longe remotus fuerit.

Christophori BULÆI characterem animi his verbis expressit Jo. Henr. Ernesti Orat. de Prof. poes. p. 38. In Bulæo animus intrepidus ostendebatur, & ad subeundos, tolerandos, superandosque publicarum privatuarumque, quæ per provincias sœvabant, calamitatum casus constantia possessorum sui nunquam destituens cet. v. in J. C. Kochii Sched. de Pastorib. Paganis p. 18.

Angeli CÆSII characterismum nobis jam depinxit Erythræus Pinacoth. III. num. 23. coll. Morh. Polyh. T. I. L. I. c. 14. §. 19.

Frid. Rudolph à CANIZ, illustris illius Macenatis Berolinensis characteris linea-
menta vel prima decerpta invenies in Nachr. der Deutschen Leipz. Ge-
sellsc. P. II. p. 446. sq.

Tho-

Thomas CORAM, a. 1751. Londini ætatis annum agens LXXXIV. beate defunctus eo magis meretur, ut characteris ejus memoria prodatur posteris, quo rariora, etiam inter eruditos, sint exempla eorum, qui se suaque omnia pro salute proximi devovent. Ut jam nihil dicam de fundatione ista, quæ, nunc quidem cura & opera illius, infantes expositi aliorumque indigenitorum parentum liberi melius ἐν παιδείᾳ καὶ ψεφείᾳ Kυρίου educari queunt, jam vel hujus rei mentionem faciam honorificam, quod Scia-graphiam, præter institutum illud laude dignissimum, in Georgiam & Novam Scotiam mittendi colonos, etiam de instituendis Indorum Americanæ Septentrionalis pueris in disciplina & moribus Christianorum, lingua Anglicana & reliquis sequioris sexus artibus ipsi debeamus. Verbo: character hujus viri hic erat. Hic Vir, cui par quisquam vix ponitur, summa ope se nisi decere putavit, quo magis & patriæ salutem & gloriam ornare atque amplificare studeret quotidie. Hoc curæ fuit cordique, adeo, ut privato suo commodo posthabito non nisi amore in virtutem sanctam ac sinceram ductus se propterea natum existimaret, qui non ex genio seculi nostri honorum fame inexplebili vanos titulos captaret, sed potius nihil magis, quam criminationem de suscepto aliquo negotio, viro honesto ac Christiano indigno, quoad viveret, pertimesceret. Contra ea nullis obstaculis, quantacunque illa demum fuerint, a piis, aliis inserviendi, conatus suis unquam absterrei potuit.

Thomam CRENIMUM larvatus ille *Severinius de Clamoribus ad vivum coloribus suis* pinxit in Epist. pecul. Lugd. 1706. scorsim edita. Si quis autem nosse cupiat, quis auctor ille sit pseudonymus, is audeat Christ. Grundmanni Osia & Cineres qvorundam in rep. lit. a. 1717. defunctorum p. 69. sq.

DAVIDIS, Prophetæ illius Serenissimi characterem delineare annis sicut paucis abhinc annis A. C. Akenius in libello, cui titulus: *Glauben und Sitten Davids*. 8. Ubi non possum non, quin cum Plur. Rev. M. Im. Heinr. Kauderbachio, Geislingenium Pastore meritisimo doleam, Characteres Virorum extantiorum, qui in Sacris Pandectis occurunt, & quorum Collectio in Relationibus Innoc. A. 1705. p. 850. sq. promissa est, lucem publicam (quantum ego quidem memini) nondum vidisse.

Jo. Christ. DIPPELII, larvato nomine Christiani Democriti haud incogniti character breviter descriptus legitur in Nov. Act. Schol. Vol. II. p. 846. quem

Latine reddere liceat. Vir erat non minus ingenii donis & sagacitate, quam animi acerbitate imbutus, nec destitutus ratione veritates divinas dolose risui dandi effrenatissima, qua ecclesiam Dei hoc periculosius invadebat, quo concinniora hujus vulpis Archilochiae scripta fuerunt plena conviciorum cet. Vide characterem hujus Viri in B. Speneri Bedencken, coll. Freywill. Nachlese II. Samuel. p. 243. sq.

Henrici DODWELLI Character ex duabus Epistolis ejus ad Episcopum Salisbur. D. Burnetum datis, & post mortem auctoris demum editis haud obscure cognosci potest, quæ non sine voluptate legi possunt. v. Spicil. III. Biblioth. Renger. p. 254.

Inter specialiores Eruditorum characteres referre juvabit etiam generaliorem eorum, qui Fortes Spiritus, Gallis *Espirits Forts* dicuntur, quem descriptum legimus in Diario literario, quod Halæ sub tit. *Hominis a. 1751.* Germanice per partes publicari cœpit, & virtutes Philosophicas & excitatum præ se ferens ingenium. Hic P. XXI. in scenam producitur unus ex illorum grege, ut tamquam homo ex ignorantia, fastu & flutitia quasi compitus cuivis esse videatur. Et ut breviter me expediam, dignus omnino, qui ponendus sit, ut canit Horatius L. II. Sat. III. v. 287. - - *fæcunda in gente Meneni:* in quo tamen simul conjuncta sunt malitia summa & inconstans, ubi contumacia, & pro re nata, etiam invenitur animi anxietas.

Severi FUCHSII, Rectoris cujusdam, nescio, Scholæ Pomeranæ, aut Prussiæ, optimè meriti character legitur in Paullini Philos. Feyerab. p. 795. sq.

D. Adami Friderici GLAFEY, Consiliarii Regio-Elector. Saxonici & Archivarii, Reichenbachio-Varisci, Character à Prof. Jenichenio in *unpartheyischen Nachrichten vom Leben und Schriften der izt lebenden Rechtsgelehrten in Deutschland* describitur. Decessit morte repentina d. XII. Jul. a. 1753. Dresden.

Præfatio ab editore Fleischero bibliopola Francofurtano Poëmatibus Gallicis sub titulo *Poësies diverses de Mr. de GREGOURT* * præfixa occasionem nobis præbuit

* *Integrum auctoris nomen est;* Joh. Baptista Willart de Grecourt. v. Nova liter. Ien. 1751. P. VIII. p. 66. sq.

præbuit, ejusdem characterem communicandi. Hic stirpe generosa, utur ad inopiam redacta, ortus Turonii a. 1683. in patria jam annum agens. XIV. Beneficio Canonico affectus est. Qui cum ad pubertatem venisset, in Academia Parisiensi Scientias rerum gravissimas haud infelici successu pertractavit, adeo, ut Sacræ ipsius Orationes editæ communi applausu digna judicarentur. Sed hujusmodi occupationibus diu non distinebatur, cum potius voluptati se totum tradiceret, utpote cuius affectus præcipui testimonia passim occurrunt, ubi poëtico suo ingenio magis abuti, quam uti sollet, dum circa turpissimas cupiditatibus suis indulgentes actiones calamus postea versatus est. Ipse enim futura minus curans, nec ad præsens satis attentus, nil nisi vitiorum illecebras quererebat, ut voluptatum studio flagrare posset incredibili. Nec turpe putabat, sanctissima Christianorum dogmata fidei vertere in ludibria. Quin etiam cum Turonii d. II. April. a. 1743. vita finem faceret, nihil magis eum excruciare videbatur, quam quod in voluptatum cursu longius progredi non liceret. Solius ambitionis, amorisque habendi divitias hospes ac ignarus esse videbatur. **

Martini HANCKII, Vratislav. animi character, quem ipse calamo exaravit, & editores Pinacothecæ Novæ orbis eruditæ Apert. XXXI. T. III. p. 493. sq. inserere dignum judicarunt, tamquam rarum & bene compositum fragmentum, ut vocant, (*une bonne & rare piece*) l. c. ita inscribitur: *Martini Hanckii Charakter Animi sui.* Ut si ingenuæ simplicitatis naturalisque libertatis amatorem vehementissimum inter alia profiteatur; ita etiam dixit, se solerter invenire potuisse modos, *quibus & vera dissimilaret, neque tamen falsa proferret.* Exemplum hujus vide l. c. T. II. p. 658.

George HOOPERI, Episcopi Angli characterem dabit Inscriptio Monumenti ejus Sepulchralis, quæ legitur sub finem no. V. Partis XVII. der Hamburg. Auszüge p. 379. & 380.

M. Christianus JUNCKERUS, Dresd. cuius characteres eleganti scripturæ genere, tecto tamen nomine *Charissi ab Amicis*, delineati leguntur in Encomio in ipsius memoriam à Societate Carit. & Scientiar. Schleusingæ edito p. 29. sq. Quod vero cum non in omnium versetur manibus, licebit

** M. Jo. Ern. Grabii character animi minus constantis expressus legitur in Novæ Pinacoth. orb. erud. T. II. p. 220. sq.

illius characterem huc transcribere, & cum L. B. communicare, uti etiam omnino meretur.

„ Singulare dona Cl. JUNCKERUS beneficio naturæ acceperat; quæ non solum „ studiosa opera conservavit, sed auxit quoque, atque reddidit splendidiora. Corpus erat robore validum & eleganter formatum, adeo ut hæc „ exteriora munera cum aliis mentis virtutibus conjuncta conciliaverint ei mirificam auctoritatem. Animus ejus nituit splendore cum quod ad intellectum, tum quod ad voluntatem attinet. In intellectu vigebant præcipue *ingenium & judicium*, quamvis *memoria* non penitus destitutus fuerit. Vestigia excellentissimi ingenii sui in monumentis adparent, quæ stilum fluidum, faciliorem, amoenum præferunt; adparet ingenium quoque ex methodo, quam in docendo & scribendo observavit; illa quippe jucunda & suavis fuit; adparet ingenium ejus ex singulari prudentia, quam per omne vitæ spatium in omni actionum genere fuit sectatus. Prudentia autem maxima vis posita est in ingenio. Qvum in literis historiarum diligens versatus sit, non minus coluit & perpoluit vires memoriae. Quod ad animum s. voluntatem attinet, temperamentum ejus fuit cholericico-sanguineo-melancholicum. Fuit cholericum: Hinc fuit deligens; officiorum erga alios studiosissimus; satis beneficus; iræ interdum deditus; laudibus delectatus est: fuit sanguineum: voluptas est varii generis; in Junckero nostro eminebat præcipue voluptas intellectus, & voluptas animi seu amica; Hinc nihil magis coluit, quam societatem amicorum, cum quibus interposito usu herbae Nicotiana multum transegit temporis; gaudium suum facile prodidit verbis & gestibus: constans fuit in amore; delectabatur Musica, qua arte ipse excelluit. * Melancholica species erat exiguis viribus. „ Hæc ille.

Levini Leopoldi KOEPPENII, postea Procopii nomine clari Rectoris Prenzlav. meritissimi animi & officii Charaeter tritissimo illo Distycho, qvod Symboli loco semper in ore habebat, inclusus legitur:

* Esto

* Citharizare enim & cantare ad chordarum sonum in primis doctus sapius animi dolorem lenivit, præfertim eum, quo morte Conjugis affectus fuerat, ut recte de illo dici potuerit quodammodo que de Orpheo cecinit Virgilius Georg. IV. 464. sq.

* *Esto scholæ Rector, de pectore fortis ut Hector,
Ut Jobus patiens, utque Sibylla sciens.*

Plura dabit Cel. D. G. Venzky in' vita Procopii, quæ legitur in Cel. Bieder-manni A. in N. von Schul-Sachen T. IV. p. 237. sq.

D. Guil. LAUD, Archiep. Cantuariensis illius famigeratissimi characterem Histo-ricus quidam (quem vocat B. Ant. Guil. Boehmius in Hist. Ref. Anglic. Germanica p. 793.) Episcopalis ita expressit brevissime; *quod, præter πολυπεργυστύνη, cui apprime studuit, plus aceti semper, quam olei censuris suis immiscuerit.*

Johannes LOCKIUS, Anglus, Philosophus summus majori jure appellandus, qvam Medicus. Hujus viri plane incomparabilis characterem dedit Vener. D. Heumannus Act. Philos. Vol. I. p. 1023. - - 1031. Cui, cum lege-rem, non potui non, quin hæc verba adjicerem: *ō plane incomparabilem virum, cumque Christianum vere talem!*

Joh. Dan. LONGOLII Character animi breviter, ac perbelle delineatur Ob. Lau-siz. Beytrag Vol. III. p. 159. sq. ubi nos sine fuso fateri possumus, qvod, cum nos ejus descriptionem legeremus, vivum nobis exemplar patruelis ejus-dem Doctissimi M. Pauli Dan. Longoltii, Rectoris Gymnasii, qvod Curiæ Regnit. floret, Longeceleberrimi, amici nobis inde à Schola & Academia conjunctissimi in mentem venerit.

D. Martinus LUTHERUS, ** Magnus ille veritatis Evangelicæ Vindex & restaura-tor;

B 3

Ipse cava solans aegrum te studine amorem.

Te dulcis Conjux; te solo in littore secum,

Te, veniente die, te, decedente canebat. Sed mox tamen ipse febri cor-reptus à dolore superatus die XIX. Junii, (cum ejusd. uxor d. XIV.) 1714. diem pie obiit supremum.

* *Hec tria Rectoris Schol. reqvista quæ sunt, scil. Fortitudo, patientia & eruditio Magnif. noster Ephorus D. Jo. Joach. Gottl. am Ende a. 1752. in sollemni actu introductionis sermone terzo ac nitido descripsit.*

** cf Fabricii Centif. Luth. p. 398. sq.

tor; si quisquam alius, cerre hic meretur, ut ejus character plane Heroicus nativo colore, quod dudum cum omnibus piis ac sinceris veritatis dictæ confessoribus in votis habui, depingeretur. Nunc tandem voti compos factus gaudeo duce Anonymo quodam, qui occasione sibi à Gallo Voltaire oblata, in *Lettre au sage & au peuple finistre de B. Luther & Calvin* judicante, eidem opposuit *Lettre à Mr. de Voltaire contenant un Essai sur le caractère du D. Martin Luther & de sa Reformation* Hamburgi 1750. 8. Dabimus igitur ichnographiam characteris hujus Herois; erat is animo præditus admodum alacri, qui Heroëm decet. Magnanimus fuit, hinc minus capax parvorum consiliorum, utpote cuius consilia multo profundiora tendebant ad practicam quandam mundi mutationem, quam sensit ipsa Romana tyrannis hierarchica, contra quam, opera infraicti ejus animi, Reges & Principes eidem subjecti vel inde ex illius temporibus non solum omnem suam potestatem in dictam Hierarchiam longe felicius, ac antea, exercere didicerunt, verum etiam nunc demum excommunicatione à sede Romana reformidanda quondam perterriti contremiscere desierunt. Nam & dictis & tot scriptis plane aureis, quin ipsa praxi, prærogativas dominantium ita suffulsi, ut & ipse primus fuerit, qui se ea, qua par erat, observantia illis subjiceret. Ipse Erasmus, & Besnier, Lojolæ socius, quin etiam, quod maximum est, ipse summus Romanorum Imperator Carolus V. non potuerunt non, quin ejus Divina dona & agnoscerent & admirarentur. Taceo, quantum boni præstiterit hic tam animosus Heros abrogatis tot millibus cœnobii, qua abrogatione vel sola hominum genus multis millibus auctum est. Sed & quam plura dicenda restant de fide ipsius Heroica ceterisque donis, quæ vix ac ne vix quidem satis æstimari possunt. Ohe jam satis est! Sed vid. Treueri Diss. de charact. animi Lutheri Helmstad. 1717. publicata.

Philippi MELANCHTHONIS characterem depingit Joach. Camerarius in Narratione de illo §. XVII. sq. coll. Ge. Frid. Stieberi Hist. Theol. Dogmat. p. 91. sq.

Jacobi OZANAMI Characterem leges in Galli illius Bordelonii lib. cui titulus : *Caracleres naturels des Hommes*, p. 86. coll. Stollii Animadvers. Germ. ad Heum. Consp. Reip. Lit. p. 492.

Charlotta Catharinae PATINÆ Characterem ethicum debemus Joh. Frid. Christio teste Stollio Anmerk. über Heum. Viam ad Hist. Lit. p. 583.

PLUTAR-

PLUTARCHUS, Chæronensis ille Philosophus ipse in libro *de Superstitione* (quem Mr. le Fevre Gallica civitate donare dignatus est) Characterem suum delineavit, ita ut ne vitia quidem sua reticuerit. v. Gerberi Unerk, S. T. III. p. 1269.

Petri POMPONATII, Mantuani, Character colligi potest ex Numismate quodam in ejus memoriam cusso, quod rarum est, & Bononia afferatur, sed à M. Jo. Theoph. Oleario in Diss. pecul. Jenæ habita representatur. Quam si quis non possideat, adeat Novæ Pinacoth. orbis literati T. I. p. 411. sq.

Calpar SALVIANUS, homo ad amicitias & familiaritates eruditorum totus factus: hujus characterem graphice depictam dedit Erythræus, vel quod magis verum ejus nomen est *Julius Victorius Rossus* Pinacoth. I. num. 14.

D. Samuelis SCHELWIGHI, Lissa-Poloni, characterem Perillustris quidam Summi cuiusdam Principis Minister ad Senatorem quendam Gedanensem Gallice scriptum dedit a. 1715. quem legere possumus Novæ Pinacoth. orbis literati T. IV. p. 826. sq.

Joh. Adami STEINMEZII, Abbatis Coenobii Bergensis Summe-Venerandi character ex epistola ad Zinzendorffium Comitem d. 5. Dec. 1746. missa luculentissime appareat, quæ legitur in Mutuo Congressu (*Entrevue*) primo cordati illius Viri Alexandri Volckii p. 125. sq. Elucet enim inde Candor Theologi Cedro dignissimi plane incomparabilis, modestia continua, ingenua veritatis confitio, masculus in detegendis erroribus animus, una cum virorum antiqua fide ac virtute præditorum defensione candidissima.

Henricus STEPHANUS II. Roberti I. filius, Henrici I. nepos vir fuit aspera & difficillima natura, omnibusque iniqvus, malevolus, superbus sibiique Suffenus quam maxime, qui tamen de Lingua Græca tam bene meritus est, ut ipsi propterea non possit inuri ignominia. v. Pinacotheca Nova orbis erudit. T. I. Apert. X. p. 736.

Lælii & Fausti SOCINI Character delineatur im Hess. Heb- Opfer T. I. P. II. p. 129. sq.

D. Jonathan SWIFT, cuius characterem si quis nosse velit plane singularem, is legat John Carl of Orrery XXIV. Epistolas patris ad filium Oxonii optimis studiis deditum datas, quæ Londini in 8. 15. plag. sub tit. *Remarks on the Life and Writings of Dr. Jon. Swift &c.* prodierunt, coll. Nov Liter.

Liter. Lips. a. 1752. n. 99. Sed V. annos ante, quam a. 1745. sub fin. mensi. Octobr. diem obiret supremum, ratione sana privatus lingvæque usū propemodum obbrutuisse dicitur.

Joh. TAULERI Characterem in compendio exhibet Auctor Epistolæ de Principiis & Characteribus Mysticorum, in P. Poireti Bibliotheca Mysticorum selecta p. 108. cf D. Buddei Institut. Mor. Prolegom. §. XXXI. p. 21.

D. Alb. Meno VEERPORTENIUS, Gothan. coloribus suis, h. e. admodum eximiis, ut omnino meritus est, & ad vivum pietus legitur in Cel. Biedermann A. u. N. von Schul - S. T. II. p. 312. sqq.

Justus VONDELIUS, Poëta inter Belgas celeberrimus, Guil. Saldeno in Otiis Theologicis p. 417. audit homo horarum omnium. Satis dixit!

Nic. L. ZINZENDORFFII famosissimi istius Comitis characterem si cui volupe est legere, is adeat jam citati Volekii Mysterium malitiæ Sectæ Herrnhuthana revelatum, VI. mutuis congressibus distinctum, aut in compendio Entre-vie I. p. 136. (†) Nescio an eum aliquis Μελτίδην, ή Κοροβόν alterum esse putaverit. Ως ἐν ἐπιτομῇ, seu, ut Galli loqui amant, *en signature* affabre satis depinxit eum, ejusqve characterem expressit Poëta qvidam sequentibus duobus Distichis:

*Non sana, an malu mens sit Zinzendorfia, lis est:
Accusat caput hic, cor facit ille reum
Indicat ex vero, qui dicit: Utrumque laborat:
Nam ratione caput, cor pietate caret.*

v. D.

(†) Nec minus etiam in D. J. Leonh. Froereisenii Epistola Argentorati d. 23. Jan. 1741. ad eum data legitur in Relatt. Innoc. a. cit. p. 158. Additament. In faciem enim (ut taceam cetera,) pronuntiavit: Entweder Sie sind der grösste Phantaſt, oder der grösste Impoftor von der Welt, oder vielleicht heydes &c.) Aliis coloribus, nec tamen pulchris, depinxit eum Conr. Weifer, magistratus in Pennsylvania in peculiari Epistola ad Paftorem Philadelphie, Brunholzium, data d. 16. Febr. 1747. qvæ legitur in Anonymi Diar. Herrenbutzano P. VII. p. 708. sqq. in primis p. 724. sq.

v. D. Heum. Diss. de Interpretatione V. locor. N. T. obscuritate insigni-
um, quam Gottingæ habuit a. 1750. in Additamentis.

Si quis vel horum perpaucorum Virorum exempla paulo curatius pensitaverit, is deprehendet sane, quam vere dixerit Cicero offic. L. I. 30. Ut enim, inquit ille, *in corporibus magnæ dissimilitudines sunt (alios enim videmus velocitate ad cursum, alios viribus ad lucentandum valere, itemque in formis, aliis dignitatem inesse; aliis venustatem) sic et in animis existunt etiam majores varietates.* Enī igitur summam omnisiapientis & omnipotentis Creatoris, ut in rebus creatis suis omnibus, ita in hominibus præstern sapientiam, quam neque Cicero cognovit, neque quisquam ethnicorum cognoscere potuit alius. Anteqvam vero Colophonem huic opellæ qualicunque addamus, restat, ut L. B. moneamus *in genere Charactères des Auteurs Anciennes & Modernes exposuisse anonymum qvendam Amstelod. 1702. in 12.* qvem prebit P. Dan. Bartolus, Italus Libro suo *de Literatis, eorumque virtutibus & vitiis*, Italice conscripto, & a P. Lud. Jannino in Latinam lingvam converso cum hoc titulo: *Character hominis literati* Lugd. a. 1672. 12 teste Morh. Polyh. T. I. L. I. c. XVI. §. 67. Huc spectat etiam *Character Christiani & Aulici boni*, qvem utrumque auctor anonymous ad modum Theophrasti descripsit: prodiit libellus Frfti ad Moen. 1752. in 8. Cujusmodi morales Descriptiones XXXV. Eruditorum characteristicas Erfurti edidit M. Naumannus, 1752. in 8. pl. 9. Vide etiam Sciographiam opellæ de *Biblicis Charactebus* in Relatt. Innox. a. 1705. p. 850. sq. Speciatim vero si quisquam hujus vel illius viri docti characteres delineavit e. c. Dannhaueri, Buddei, Wernsdorffii, D. V. E. Loescheri, multorumque aliorum, certe B. Reimmannus hoc præsticit in Catalogo Biblioth. Uti enim D. Chrif. Gotthold Schwenckius a. 1753. Dresden magno judicio exaratum dedit *Characterem Medici* (cujus præcipui colores sunt religio, conscientia, doctrina, & rerum naturalium cognitio) ita etiam in rebus politicis Bobun Elisabethæ Angliae Reginæ characterem, ejusque ministrorum tradidit in Libro, cui titulus: *Le Charactere de la Reine Elisabeth & de ses principaux Ministres d'Etat, avec la Maniere de son Gouvernement tant dans l'Eglise, que dans d'Etat. Traduit de l'Anglois, teste Gundlingio im Staaten-Discurs,* P. I. p. 540. Gallica foemina nobilis qvædam de Puissieux, sed erudita, edidit Parisiis in 8. *Les Charactères*, utut Londonum in titulo legatur: sed fallitur is, qui se ibidem Characteres Theophrasti cujusdam aut recentioris Scriptoris Bruyeri repertorum existimat, si quidem ipsi vocab. *Characteres* idem est ac Maximes,

*mes, Pensées, Regles cet. William Sukeley, D. M. Rector Eccl. S. Georgii & Collegii Medici Socius, ut & Societatis Londinensis Collegi edidit Concionem in 4to. The Heanling of Diseases, a Character of the Messiah &c. Vide judicium de illa in Hamburg. judiciis liberis a. 1751. P. VIII. Nec silentio præterfundum putamus, quod isti Scriptores morales sint perutiles, qui doctrinam moralem tractaverunt *characteristice*; quo genere scripturae maxime in Scriptis suis usus fuit B. Schuppius. (*) Huc spectant præter jam recentita Scripta Lud. Molinæi Morum Exemplar s. Charakteres; Edonis Neuhusii Theatrum Ingenii humani; Joh. Barclaji Icon Animorum; Galli illius de la Champ Charakteres Affectuum; neque minus Jos. Halles, Episcopi cuiusdam Anglicani Charakteres Virtutum, qui Germanice redditi etiam leguntur sub titulo: Kenn-Zeichen der Tugenden. Item, Jo. Adr. Schmidii, Abbatis Marie-vall. Tr. de Charaktere dubitationis moralis. Qvibus addi merentur Caracteres naturels des Hommes par Mr. Bordelon à la Haye 1692. 12. Neque minus Dan. Frid. Jani, Con-R. Budiss. Charakteres Sapientie, Lipsia 1729. 8. 8. plagulis constantes. M. Ant. Fridericus Büschingius vero in Nova Orbis Descriptione (nuper Hamburgi in 8. edi coepta) dubitavit, totas nationes quasi apposita nota insignire (id quod Græcis χαρακτηρίζειν dicitur) his potissimum inductus rationibus, quod nimurum id facere res sit tam difficilis, quam incerta, atque infuper *minus reæto stet fabula talo*, ut cum Horatio loquamur, animumque partibus insectum sapiat. Occupet extreum scabies, Laur. scil. Forerum, cum VII. suis Lutheri Charakteribus reformatoriis, sed maxime, ut solent isti homunciones, contumeliosis, Dillingæ 1628. 8. in vulgus editis. Quam ob causam etiam eum B. Fabricius Centif. Luther. p. 927. inter B. Lutheri obrectatores commemoravit. Quorum is ipse secundum & tertium, nimirum quod contemtor corruptorque Sacrar. literar. nec non Symboli Apostolici falsarius fuerit p. 465. & 466. & p. 470. septimum memoravit, quasi conculator Patrum Ecclesiæ, Conciliorumque ac pie fuisset Antiquitatis. Cognosces, Lector, ex ungve Leonem! Sed hæc sufficient! Nunc mea se ad Te convertit oratio,*

*Vir Maxime - Reverende, Generosissime nec non Doctissime,
Amice plus quam Pyladea caritate amplectende!*

Evidem nescio, utrum generosam stirpem, quam natus es, an vero pietatem non
fucatum, quam colis, aut solidam eruditionem, quam calles, magis mirari debebam.

(*) Hujus Scripta sola, præter Biblia sacra, in carcere secum habuit infelix ille, sed nunc maxime felix & eternum beatus D. Christianus

am. Et nisi jam ante amicus summopere mihi Colendus Pl. I. Rev. Pastor Prato-Vallenium Dignissimus *Immanuel Benjamin Kempe* a. MDCCXXXVII. scripto publico in honorem Generosissimi Dni Rud. Frid. de Wichmannshausen *Honestum Sacri Ordinis cum Equeſtri Connubium*, ut solet, solide ad oculum demonstrasset, idoneam ſane nunc naeſtus eſſem occaſionem oſtendendi, nil minus offendere *Characterem perſonæ Tua generofum*, qvam qvi animum jam tum, cum disciplinæ meæ qvalicunqve traditus fuiffes, ad ſacrorum literarum ſtudium applicaveris qvam diligenter. Deus O. M. omnino adſuit etiam piis conatibus, ita, ut, cum à me in Illuſtre Scholam Portensem a. MDCCXLII. una cum fido Achate Jo. Ang. Ottone, Dresdeni, nunc qvidem Juris Practico in patria Consuliſſimo, migrares, magis magisqve hunc animum adverſus complures firmares feliciter, qvi hanc occupationem nobili genere prognatis eſſe decori perperam juſdient; cum potius eadē magis nobilitet, teſte jam commemorato Kempio, aliisque, qvos citavit Anonymus im *Postillen-Reuter* p. 56. ſqq. Quid igitur mirum? fi Summum Numen Div. poſtea ſecundaverit adeo ſtudia Tua Academica, ut jam nunc uſum fructumqve ex iisdem capere poſſis, ubi Regia pariter Clementia Regisqve Procerum favore ſummo auctus *Paſtor Radefeldenſum*, Ephor. Delitiens. rite vocatus in locum Max. Rev. Generoſique Dni Jo. Dan. Sertorii à Riedenau, Teschenensis Silesii ſuccedere juiſſus fueris. (cf. de hoc *Presbyter. Saxon. T. I. Sect. II.* p. 656.) En! *Characterem* etiam hic! Sed vides quoque in hoc, qvam longe nobilior duxerit hic ipſe Σερτείου, (qvam Ebræi נְבָצָן vocant, & eandem vocem vocisqve etymon de *administratione Cultus Levitici usurparunt*, docente Ven. D. Walchio de *Apoſtolorum militia ex 2. Cor. X. 4. 5.*) τὰ δὲ ὄπλα τῷ θεῷ δυνατὰ, qvam qvidem τὰ ταχὺν. Ea igitur, macte ulterius virtutis, macte animi, ut in hoc Tibi a Deo concredito docendi munere, fortiter Te, ac strenui militis, aut *Eqvitis vere generosi* instar geras, ὡς ἔτερος ὁ Τιμόθεος. Sic enim neque in hoc, neque in altero illo ſeculo εὐγενεῖς ὑφ' αὐγίου τῆς εὐταξίας ζευχθέσης umquam Te pudebit, aut poenitebit. Faxit Deus faciliter! Hoc unicum adhuc abs Te petere liceat, ut & hanc meam qvalemcunqve ſcriptiunculam, æqui boniqve confulas, & me ulteriori Tuo favori commendatum habeas. Vale Deo commendatus! Dab. Dresdeni Ipsius Id. Septembr. MDCCCLIV.

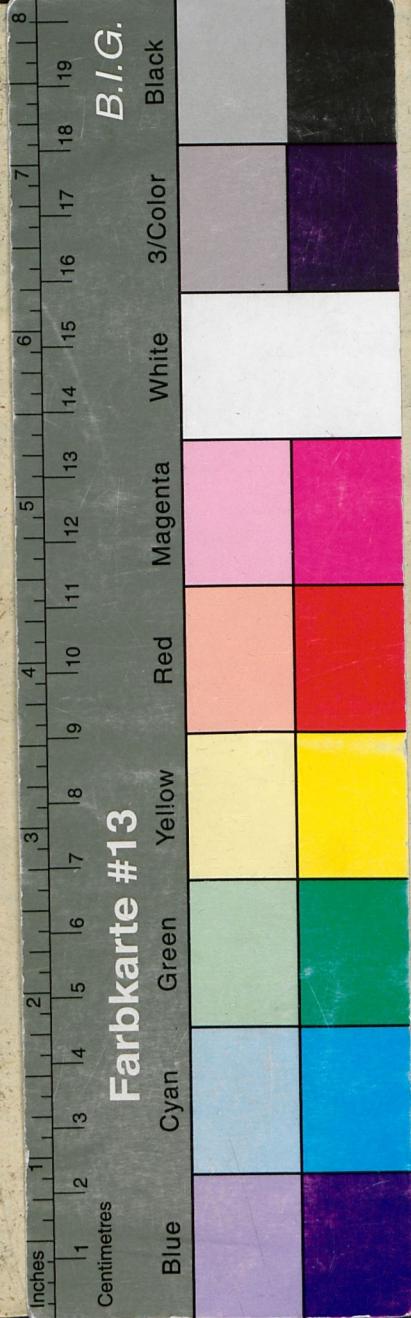
Krumbholzius, M. Chriſt. Clodii, Reſt. Zwickav. Clarifſimi conſobrinus.
v. A. u. N. von Schul-Sachsen, P. I. p. 174.

QKTH 7087

ex M 109

(X2625933)

Farbkarte #13

Mr. 522.

B. M. II, 462

DE
VI R O R U M
QVORUNDAM DOCTRINA ET ERUDITIONE CLARIS-
SIMORUM ANIMI CHARACTERIBUS
BREVIS OBSERVATIO.

QVA

V I R O

PLURIMUM-REVERENDO GENEROSIS-
SIMO NEC NON DOCTISSIMO

D O M I N O

JOHANNI CAROLO FRIDERICO
â BRAUSE,

PASTORI RADEFELDENSIVM DIOCESEOS

DELITIENSIS

NUPER RITE VOCATO

MUNUS SACRUM

CIRCITER FESTUM DIEM MICHAELIS ARCHANG.

M D C C L I V.

INITUM

ANIMO PERAMANTE

GRATULATUR

M. CHRISTOPHORUS MEISNERUS,

Cruciani Dresd. & Soc. Caritatis ac Scientiar. Collega.

FRIDERICOSTADII,

EX TYPOGRAPHEO HAGENMULLERIANO.

